

Handlingsprogram 2016-2020

Detta Handlingsprogram beskriver Varbergs och Falkenbergs kommuners övergripande arbete inom området Skydd mot olyckor.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN VÄST

Räddningstjänsten Västs Handlingsprogram 2016-2020

Kontaktperson/handläggare:	Jens Christiansson
Internt nummer:	3-10
Giltigt till och med:	2020-12-31
Beslutat av direktionen:	2016-03-14
Version:	1.0

1. Inledning	3
1.1 Syfte.....	4
1.2 Den enskildes respektive kommunernas skyldigheter	4
2. Vilka är vi?	6
3. Vad är utmaningen?	7
3.1 Nulägesanalys.....	7
3.2 Riskbild	7
3.3 Olycksbild.....	9
4. Räddningstjänst	10
4.1 Räddningstjänstens ledning.....	10
4.2 Förmåga	10
4.3 Alarmering och varning till allmänheten	12
4.4 Samverkan.....	13
4.5 Hamnar och dess gränser	13
4.6 Förmåga under höjd beredskap.....	13
5. Förebyggande verksamhet	14
5.1 Tillsyn.....	14
5.2 Tillstånd för brandfarliga och explosiva varor	14
6. Målstyrning	16
6.1 Modell för målstyrning.....	17
6.2 Utvecklingsmål inom området ”skydd mot olyckor”	18
6.3 Uppföljning.....	20
7. Referensdokument	21
8. Bilaga 1 - Räddningstjänsten Västs förväntningar på kommuninvånarna	22

1. Inledning

Detta Handlingsprogram beskriver Varbergs och Falkenbergs kommuners övergripande arbete inom området skydd mot olyckor.

Enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:778) ska varje kommun ha ett handlingsprogram för arbete med skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet ska omfatta så väl kommunernas förebyggande verksamhet som den skadeavhjälpande (räddningstjänst) verksamheten.

Varbergs och Falkenbergs kommuner har genom Förbundsordning och Ägardirektiv (ref 1) gett Räddningstjänsten Väst i uppdrag att ansvara för kommunal räddningstjänst samt förebyggande skydd mot olyckor enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO). Enligt Ägardirektivet har Räddningstjänsten Väst ett mycket bredare uppdrag inom trygghetsområdet än vad som direkt omfattas enligt LSO. Detta Handlingsprogram är dock avgränsat att bara omfatta skyldigheterna enligt LSO.

Handlingsprogrammet är ett övergripande styrdokument för Räddningstjänsten Väst och är gällande från antagningsdatum till dess att nästa handlingsprogram antas.

1.1 Syfte

Utgångspunkten för Handlingsprogrammet, tillsammans med tillhörande styrdokument, är att konkretisera hur Varbergs och Falkenbergs kommuner lever upp till de två nationella målen som finns i lagen om skydd mot olyckor:

1 kap. 1§ Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

1 kap. 3§ Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Syftet är vidare att beskriva för kommuninvånaren vilket skydd som hon/han kan förvänta sig av kommunerna och vilka förväntningar kommunerna har på var och en.

1.2 Den enskildes respektive kommunernas skyldigheter

1.2.1 Den enskildes skyldigheter

I lagen om skydd mot olyckor betonas att den enskilde, fysisk eller juridisk person, har ett primärt ansvar för att skydda sitt liv och sin egendom samt att inte orsaka olyckor. I första hand är det den enskildes skyldighet att själv vidta och bekosta åtgärder för att förhindra och begränsa olyckor. Först när en olycka inträffat eller det finns en överhängande fara för en olycka, och den enskilde själv eller genom att anlita någon annan inte kan klara av situationen, är det samhällets skyldighet att ingripa.

Vilka förväntningar Räddningstjänsten Väst har på dig som enskild kommuninvånare framgår i bilaga 1.

1.2.2 Kommunernas skyldigheter

Med räddningstjänst avses i detta dokument de räddningsinsatser som kommunen ska ansvara för enligt 1 kap 2 § i lagen om skydd mot olyckor (LSO). Skyldigheten finns vid olyckor eller överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Detta ansvar gäller dock endast om det är rimligt, det vill säga om det är motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt (exempelvis att ägaren eller den enskilde inte själv kan åtgärda det som skett). Alla dessa fyra kriterier måste vara uppfyllda för att kommunernas ansvar ska gälla.

Förutom räddningstjänst ska kommunerna bedriva förebyggande verksamhet och genomföra efterföljande åtgärder efter räddningsinsats. Kommunernas uppgift är då att utreda orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

Kommunerna ska tillse att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

Kommunerna ska tillvarata möjligheterna att utnyttja andra kommuners resurser.

Kommunerna ska genom rådgivning, information eller på annat sätt underlätta för den enskilde att kunna fullgöra sina skyldigheter enligt LSO.

Kommunerna ska i brandförebyggande syfte ansvara för att förbränningsanordningar samt anslutande byggnadsdelar kontrolleras ur brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Dessutom ansvarar kommunerna för att rengöring (sotning) av förbränningsanordningar och röckanaler sker. Kommunen får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten.

Kommunerna och de statliga organ som ansvarar för räddningstjänst ska se till att det finns anordningar för att larma räddningsenheterna.

2. Vilka är vi?

Räddningstjänsten Väst är ett kommunalförbund som driftsattes 1 januari 2013. Vårt geografiska verksamhetsområde är Varbergs och Falkenbergs kommuner. Det övergripande uppdraget är att skapa trygghet genom skydd mot oönskade händelser. Vår verksamhet finns på tio orter; Varberg, Falkenberg, Kungsäter, Skällinge, Väröbacka, Veddige, Tvååker, Vessigebro, Fegen och Ullared.

En direktion bestående av ledamöter från de båda medlemskommunerna, Varberg och Falkenberg, utgör den politiska styrningen för förbundet. Medlemskommunerna ger förbundet uppdrag i form av ett Ägardirektiv.

Förbundet ansvarar för de båda kommunernas skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor och stödjer dem i andra, däribland kommunernas skyldigheter enligt lag om extraordinära händelser, det brottsförebyggande arbetet, folkhälsoarbetet och i plan- och byggprocessen.

Vision

”Ett tryggt samhälle för alla!”

Verksamhetsidé

”Vi ska tillsammans med andra skapa trygghet genom skydd mot oönskade händelser!”

Syfte

Förbundet ska vara en aktiv samhällsaktör som effektivt driver, leder och utvecklar det samlade skyddet mot oönskade händelser. Verksamheten ska bedrivas effektivare än när ansvaret var fördelat på flera händer och i två kommuner.

3. Vad är utmaningen?

De olyckor som inträffar eller riskerar att inträffa och som kan leda till räddningsinsats är det som påverkar vårt uppdrag i grunden. Nedan beskrivs kortfattat de bakgrundsfaktorer, olyckor och risker som bedöms påverka vår verksamhet. En mer detaljerad riskbeskrivning finns i dokumentet ”Riskstudie 2015” (ref 2).

3.1 Nulägesanalys

Båda kommunerna har historiskt sett haft en positiv befolkningsökning. Detta ställer krav på att räddningstjänsten kan hantera den ökade efterfrågan av service.

Det finns trender som visar att människor i allt mindre grad inrättar sig i givna strukturer och roller, det handlar exempelvis om en ökad mångfald i hur människor väljer att leva sina liv och förväntningar att bli bemötta utifrån sina förutsättningar. Äldre människor med vårdbehov väljer att bo kvar i sina hem längre och vi måste därför ge dessa människor en bra trygghet i sina hem.

Uppskattningsvis kostar de oönskade händelserna Varbergs och Falkenbergs kommuner cirka 1,6 miljarder kronor om året. Det är endast en liten del av detta som föranleder en insats från räddningstjänsten. Vi måste därför, tillsammans med andra, fortsätta att utveckla vårt breda trygghetsuppdrag så att vi minskar det totala antalet oönskade händelserna.

Av de olyckor som föranleder en insats från räddningstjänsten så är trafikolyckan den insatskategori där det skadas eller omkommer flest människor. Antalet trafikolyckor har även en ökande trend, i motsats till bränder som har något minskande trend.

Under en ganska lång period har vi försökt att minska räddningstjänstens responstid genom att bland annat införa bättre och snabbare teknik samt mindre och smartare placerade räddningsfordon. Trots många vidtagna åtgärder är ofta lärdomen att vi vid många insatser kommer alldeles för sent för att kunna rädda liv, exempelvis vid bränder, drunkningsolyckor och allvarliga sjukdomsfall. Vi måste tänka nytt och annorlunda i framtiden för att i ett mycket tidigare skede kunna påverka konsekvensen av en oönskad händelse.

3.2 Riskbild

Detta handlingsprogram avgränsas genom att inte belysa hela förbundets uppdrag för skydd mot oönskade händelser, utan fokuserar på skydd mot olyckor. I riskstudien (ref 2) identifieras bland annat fallolyckor, bränder, trafikolyckor, våld, hot om våld, miljöolyckor och vattenskador som risker. Inom förbundets verksamhetsområde finns det nio verksamheter som är klassade som farliga verksamheter enligt LSO 2 kap. § 4. En av dessa verksamheter är kärnkraftsanläggningen Ringhals. Det finns även ett sjukhus inom förbundets område där det under en dag vistas många människor. Dessutom finns Sveriges största turistmål, Gekås, inom förbundsgränserna. Varuhuset rymmer 7 000 kunder samtidigt och besöks i snitt av 11 000 besökare om dagen.

Genom förbundets verksamhetsområde går även motorvägen E6, länsvägarna 150, 153 och 154 och riksväg 41. Dessa vägar är utsedda av Trafikverket till rekommenderade vägar för transport av farligt gods. Farligt godstransporter går även via järnväg längs Västkustbanan och Viskadalsbanan samt med fartyg via T-rutten.

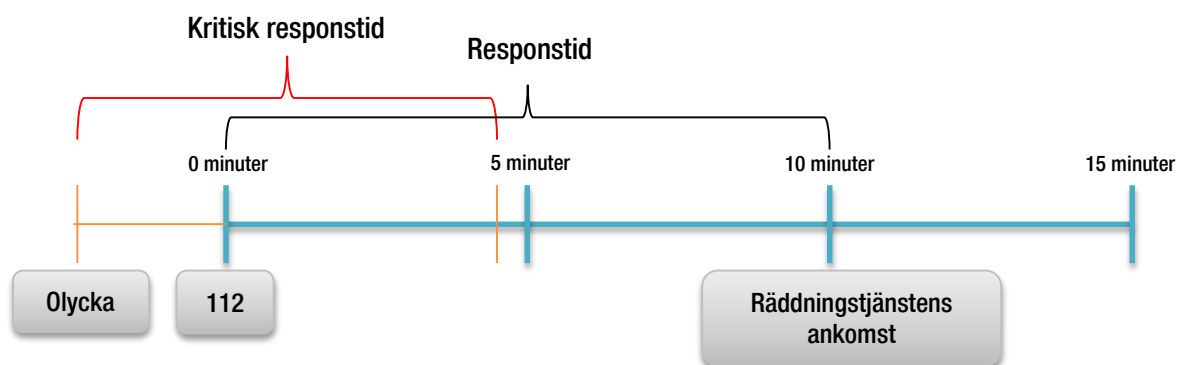
I medlemskommunerna fanns det 2013, enligt Statistiska centralbyrån (SCB), 17 484 flerbostadshus. Risken med flerbostadshus är att det finns fler människor på mindre yta än andra bostadshus och därmed kan konsekvensen bli allvarligare vid till exempel en brand.

3.3 Slutsatser

Riskstudien är ett viktigt underlag för framtagande av förbundets inriktning och mål, vilket bland annat avspeglar sig i förbundets utvecklingsmål och insatsförmåga. Nedan redovisas några av de viktigaste slutsatserna från riskstudien;

I riskstudien benämns *prioriterade insatser* som de insatser där risken för fara för hälsa, liv, miljö och stora egendomsvärden är störst. De prioriterade insatserna utgör 96 procent av händelser med skadade eller omkomna åren 2010-2014. Insatskategorierna trafikolycka, sjukvårdslarm, brand ej i byggnad, brand i byggnad och drunkning räknas som prioriterade insatser. Slutsatsen är att samtliga räddningsstyrkor ska ha en basförmåga för att kunna hantera de prioriterade insatserna.

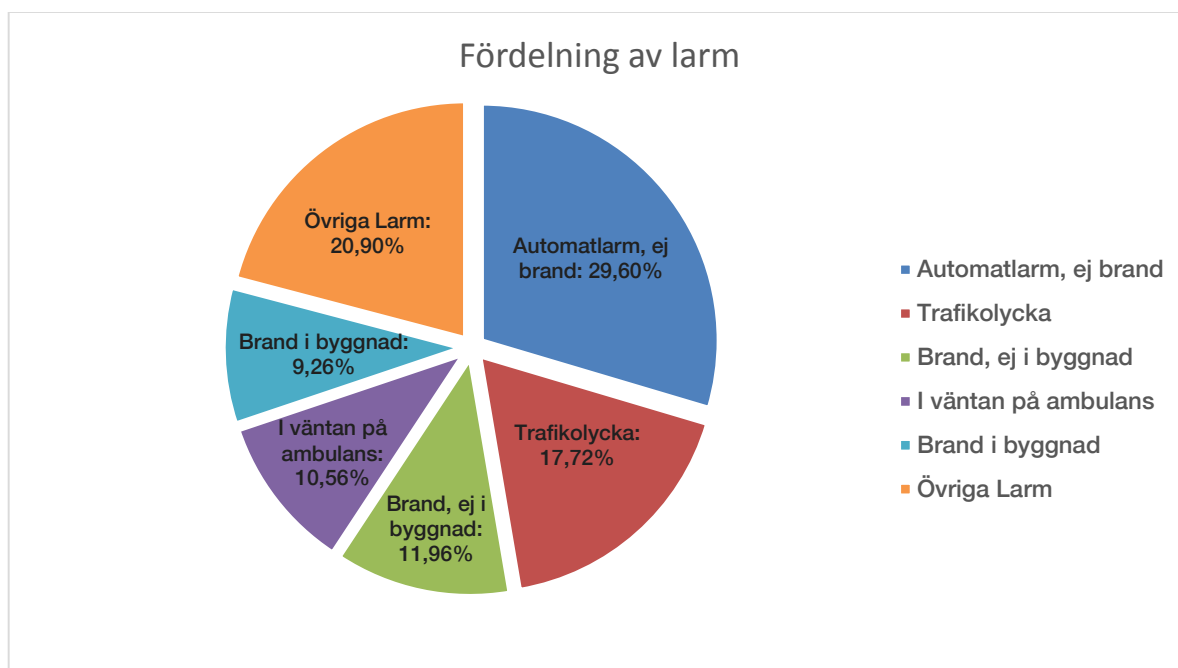
Räddningstjänsten Väst har under ett flertal år haft en nästan konstant mediantid på tio minuter för framkomsttiden (responstid) vid prioriterade insatser. Riskanalysen konstaterar att responstiden är oerhört viktig för utfallet och konsekvensen av en olycka. Då kan en responstid på tio minuter i många fall vara alldeles för lång tid. Det är därför viktigt att någon påbörjar en skadeavhjälparens insats i ett tidigt skede för att bryta händelseförloppet. Därför ska förbundet även fokusera på den kritiska responstiden, det vill säga tiden från att en olycka inträffar till att någon gör något (bryter händelseförloppet).

I riskstudien görs jämförelser mellan Räddningstjänsten Väst och liknande räddningstjänstförbund. De andra förbunden är valda utifrån att dess yta och invånarantal i medlemskommunerna är så lika Räddningstjänsten Väst som möjligt. Jämförelserna görs på responstider, på prioriterade insatser och på räddningspersonal i tjänst per kvadratmil och räddningspersonal i tjänst per invånare. Utifrån jämförelserna kan vi påvisa att kommuninvånarna i Räddningstjänsten Väst har minst ett likvärdigt skydd i jämförelser med övriga kommuner.

3.4 Olycksbild

Under åren 2010 till och med 2014 genomförde Räddningstjänsten Väst 6 697 räddningsuppdrag varav 6 399 inom förbundets gränser. Detta ger ett snitt på ungefär 1 339 uppdrag per år. Antalet räddningsuppdrag har de senaste fem åren varit relativt konstant. På bilden nedan syns en fördelning av larmen avseende olyckstyper.

4. Räddningstjänst

Med räddningstjänst menas enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) ”de räddningsinsatser som staten eller kommunerna skall ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö”. Lagen tydliggör även vilka kriterier som ska gälla för att det ska röra sig om räddningstjänst och därmed vara statens eller kommunens uppgift. ”Staten eller en kommun skall ansvara för en räddningsinsats endast om detta är motiverat med hänsyn till behovet av ett snabbt ingripande, det hotade intressets vikt, kostnaderna för insatsen och omständigheterna i övrigt.”

4.1 Räddningstjänstens ledning

Räddningschefen, tillika förbundsdirektören, leder räddningstjänstens verksamhet samt är ansvarig för att räddningstjänsten är ändamålsenligt ordnad enligt LSO. Räddningschefen ska utöver Handlingsprogrammet tydliggöra insatsförmåga i särskild riktlinje (ref 4).

Räddningschefen utser behörig personal (räddningsledare) som kan leda en räddningsinsats.

4.2 Förmåga

4.2.1 Insatsförmåga

Räddningstjänsten Väst ska ha en insatsförmåga att hantera de olyckor som kommunal räddningstjänst ska ansvara för enligt 1 kap. 2 § i lagen om skydd mot olyckor. Det innebär att vi ska kunna utföra räddningsinsatser vid olyckor som bland annat bränder, trafikolyckor, utsläpp av farligt ämne och drunkningstillbud. Vi kan även utföra andra typer av uppdrag som regleras i särskilda avtal eller överenskommelser, exempelvis sjukvårdsuppdraget IVPA (i väntan på ambulans).

Genom personal, utrustning, kunskap och samverkan med andra så skapar vi förmågan att utföra räddningsinsats. Utifrån aktuell händelse byggs resurserna upp och förmågan skapas ute på skadeplats.

Vid normalberedskap finns räddningsstyrkor placerade i orterna Varberg, Kungsäter, Skällinge, Tvååker, Veddige, Väröbacka, Falkenberg, Fegen, Ullared och Vessigebro.

4.2.2 Basförmåga

Samtliga räddningsstyrkor ska ha en basförmåga för de insatser där olycksrisken för hälsa, liv, miljö och stora egendomsvärden är störst, (ref 2) det vill säga för insatskategorierna trafikolycka, brand, drunkning och sjukvårdsuppdrag/IVPA. För att uppfylla basförmåga så måste den personella resursen minst vara tre.

4.2.3 Särskild förmåga

Vid vissa större eller mer komplicerade insatser krävs en särskild förmåga, vilken skapas på skadeplatsen med egna resurser eller med resurser från samverkande organisationer.

Utifrån riskbilden (ref 2) behövs egen särskild förmåga inom kategorierna:

- Insatsledning
- Steglivräddning 23 (höjdenhet 23 meter)
- Steglivräddning 11 (utskjutsstege 11 meter)
- Losstagning vid trafikolycka
- Rökdykning (enlig AFS 2007:7) i brand i byggnad
- Kemykning (enlig AFS 2007:7) och farliga ämnen
- Vattentransport (tankenheter)
- Vattenförsörjning (motorspruta och slangutläggare)

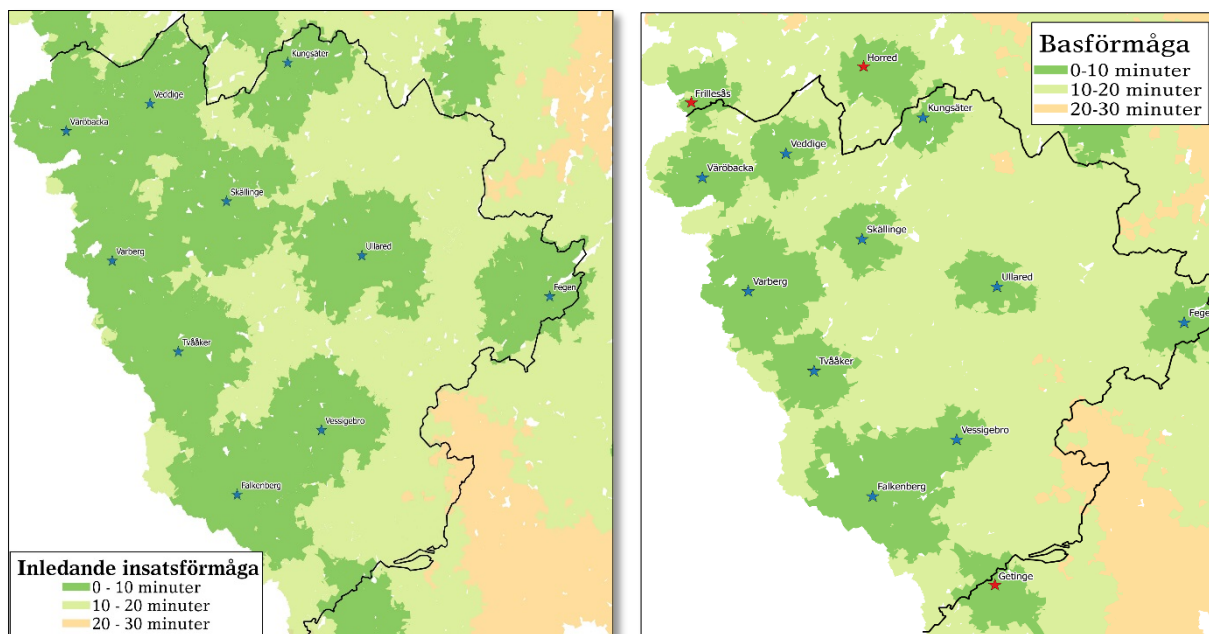
4.2.4 Förändring av förmåga och beredskap

Temporär förändring (sänkning) av förmåga kan ske vid oplanerad frånvaro eller när personalsituationen och/eller verksamheten är mycket ansträngd. Återställning till föreskriven förmåga ska ske så snart omständigheterna tillåter. Förändringar av förmåga under en begränsad period (upp till fyra månader) kan beslutas av räddningschefen. Besluten ska redovisas och motiveras för direktionen på nästkommande sammanträde.

Räddningsinsatser inom förbundet eller vid förstärkning till annan kommun innebär att beredskapen för nya händelser minskar. Den lägst acceptabla beredskapen fastställs av räddningschefen i ett särskilt styrdokument (ref 3).

4.2.5 Responstider

Med hjälp av körtidsanalyser (beräkningar) ges en uppfattning om när räddningstjänsten normalt kan vara på olycksplatsen efter att ha blivit larmade. I bilderna nedan illustreras hur långt förmågorna inledande insatsförmåga (vanligtvis Fip, första insatsperson) samt basförmåga när efter 10, 20 respektive 30 minuter.

4.3 Alarmering och varning till allmänheten

Larmcentral för Räddningstjänsten Väst är SOS Alarm. Förbundet samordnar mottagning av trygghetslarm, inbrottslarm och automatiska brandlarm till Kommunsamordningscentralen i Varberg.

Information eller varning till allmänheten i samband med räddningsinsatser ska vid behov tillgodoses genom räddningsledarens försorg. I delar av centralorterna Varberg och Falkenberg kan allmänhetens uppmärksamhet omgående påkallas genom användandet av signalen ”Viktigt meddelande till allmänheten” (VMA) via tyfoner. Tyfonerna kan utlösas från SOS-central och från räddningsstationerna i Varberg och Falkenberg. I de delar av kommunerna som inte nås av ljudsignalen ska information och varning till allmänheten ske via radio. Räddningsledaren kan även via radio och television sända myndighetsmeddelande i form av varningsmeddelande, informationsmeddelande eller servicemeddelande.

Vid avbrott eller störningar i alarmeringsfunktionen kan allmänheten larma räddningstjänsten vid respektive räddningsstation.

4.4 Samverkan

4.4.1 Gränslös samverkan

Räddningstjänsten Väst har avtal med samtliga grannkommuner om ”gränslös räddningstjänst”, vilket innebär att den drabbade kommuninvånaren får hjälp från snabbast anländande räddningsstyrka.

4.4.2 RäddSam Halland

Räddningstjänsten Väst ingår i RäddSam Halland som är ett samverkansnätverk med räddningstjänsterna i kommunerna Laholm, Halmstad och Hylte.

4.4.3 Region Halland

Enligt avtal med Region Halland utför räddningstjänsten medicinskt förstärkningslarm, IVPA – i väntan på ambulans, enligt nedanstående:

- Vid situationer där SOS-operatören bedömer att räddningstjänstens insatstid blir kortare än ambulanssjukvårdens, larmas IVPA om resurser finns.
- Medicinskt förstärkningslarm IVPA kan också begäras direkt av ambulanspersonal.

4.5 Hamnar och dess gränser

Förbundet svarar för räddningstjänsten innanför hamnpirarna i Varberg, Bua, Träslövsläge, Videbergs hamn, Falkenberg, Olofsbo, Stensjö samt Glommen. Utanför dessa gränser är det statlig räddningstjänst.

4.6 Förmåga under höjd beredskap

Räddningstjänstens organisation är inriktad på fredstida verksamhet men bevakar införande av eventuella statliga riktlinjer för räddningstjänsten under hotande krisläge. Förbundet har en beredskap för att kunna påbörja planering och åtgärder för höjd beredskap.

5. Förebyggande verksamhet

Inriktningen på det övergripande olycksförebyggande arbetet är att minska antalet olyckor i hemmiljö, med fokus på de mest sårbara grupperna.

Inriktningen på myndighetsarbetet är att minska antalet olyckor inom områden där frekvensen är hög eller där konsekvensen av en olycka kan bli stor. Vidare är myndighetsarbetet fokuserat på verksamheter eller byggnader med särskilda myndighetskrav, exempelvis vård, hotell, samlingslokaler och farlig verksamhet.

5.1 Tillsyn

Räddningstjänsten utövar tillsyn över den enskilde enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO) 2 kap 2-4 § och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) 16 §.

Räddningschefen utser personal med erforderlig kompetens för att utföra tillsyn. Räddningstjänsten Väst har personal med brandingenjörsutbildning. Lägsta utbildning för tillsynsförrättare är Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) utbildning ”Tillsyn A”.

Inriktningen på tillsynsverksamheten anges årligen i en tillsynsplan. Tillsynen är ordnad enligt följande:

- Tillsyn enligt LSO 2 kap. 2 § görs över byggnader, anläggningar och verksamheter för att säkerställa ett skäligt brandskydd.
- Tillsyn enligt LSO 2 kap. 3 § innebär kontroll av de byggnader, anläggningar och nyttjanderättshavare som omfattas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrift om skriftlig redogörelse av brandskyddet (SRVFS 2003:10).
- Tillsyn enligt LSO 2 kap. 4 § görs på de anläggningar som länsstyrelsen beslutat om, där verksamheten innebär fara för att en olycka skall orsaka allvarliga skador på människor eller miljö.
- Tillsyn enligt LBE 16 § görs avseende hanteringen av brandfarliga och explosiva varor.

5.2 Tillstånd för brandfarliga och explosiva varor

Förbundet utfärdar tillstånd för brandfarliga och explosiva varor enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

5.2.1 Rengöring av fasta förbränningsanordningar och brandskyddskontroll

Rengöringsverksamheten (sotningen) och brandskyddskontrollen bedrivs inom kommunerna på entreprenad. Räddningstjänsten Väst följer upp och ansvarar för att sotningsverksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och föreskrifter.

Räddningstjänsten Väst utfärdar även tillstånd till fastighetsägare som ansökt om att själva få utföra rengöring på sin egen fastighet alternativt låter någon annan behörig sotare utföra rengöringen på sin fastighet. (ref 6, 7, 8)

5.2.2 Eldningsförbud

Beslut om eldningsförbud och liknande åtgärder för att förebygga bränder fattas av räddningschefen enligt förordningen skydd mot olyckor (FSO) 2 kap. 7 §.

5.2.3 Olycksundersökning

För att tillgodogöra sig erfarenheter från olyckor vid räddningsinsatser ska så kallade olycksundersökningar göras. Efter varje räddningsinsats skrivs en händelserapport, som tillika är en grundläggande olycksundersökning. Om det finns behov av en djupare undersökning genomförs en utökad olycksundersökning. Beroende på behov kan den utökade olycksundersökningen vara mer eller mindre omfattande. Kriterier när utökad olycksundersökning ska genomföras ska beskrivas i ett särskilt styrdokument.

5.2.4 Stöd till den enskilde/medborgaren

Förbundet erbjuder rådgivning och genomför trygghetshöjande utbildningar och informationsinsatser till den enskilde.

6. Målstyrning

Bilden nedan beskriver uppdrags- och kvitteringsprocessen. Respektive kommunfullmäktige i Varberg och Falkenberg har gemensamt beslutat om ett Ägardirektiv. Syftet i Ägardirektivet är bland annat att ”genom att samla det övergripande ansvaret för att förebygga och avhjälpa oönskade händelser ska det uppstå färre oönskade händelser och lägre skadekostnader i kommunerna.” Direktionen ska då inom området ”skydd mot olyckor” svara med ett Handlingsprogram, där den politiska viljan ska konkretiseras/gestaltas.

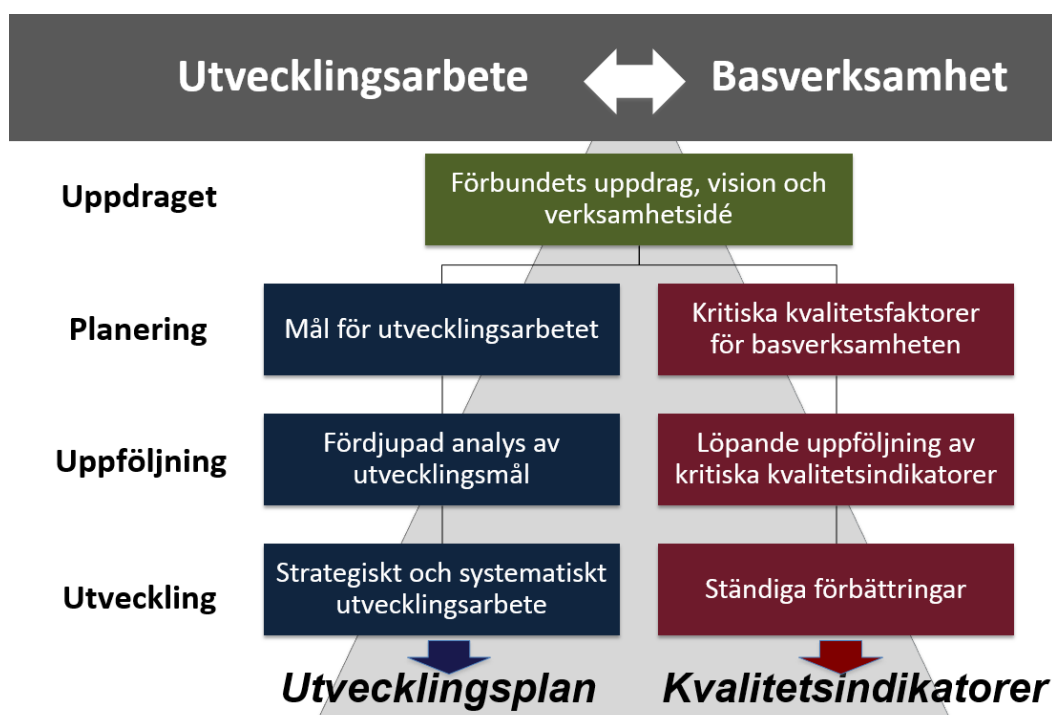
Utifrån Handlingsprogrammet ska förbundsdirektören årligen ta fram en Verksamhetsplan där det beskrivs vilka åtgärder som ska genomföras för att bidra till uppfyllelse av direktionens mål.

Kommuninvånarna kan uttrycka sina behov inom området dels genom politiken men även direkt i en medborgardialog med Räddningstjänsten Väst.

6.1 Modell för målstyrning

Förbundets modell för utveckling och kvalitetssäkring består av två parallella delar, utvecklingsarbete och större förändringar samt kvalitetssäkring av basverksamhet (se bild nedan). Övergripande mål för verksamheten beslutas av respektive kommunfullmäktige (i Ägardirektivet) och utvecklingsmålen beslutas av direktionen. Att kvalitetssäkra basverksamheten åligger förbundsdirektören som regelbundet redovisar kvalitetsindikatorer för direktionen.

För hela förbundets uppdrag ("skydd mot oönskade händelser") tar direktionen fram ett målstyrningsdokument (ref 5). I nästa avsnitt redovisas utvecklingsmålen inom området "skydd mot olyckor".

6.2 Utvecklingsmål inom området "skydd mot olyckor"

Målområde 1 - Den enskildes förmåga att förebygga och hantera oönskade händelser ska öka.

Bakgrund

Det som allra mest kan påverka att en önskad händelse inte inträffar eller att konsekvensen av den minimeras är den enskilde. Många oönskade händelser har ett eskalerande händelseförlopp vilket gör att en tidig insats från den enskilde kan vara livsavgörande eller starkt begränsa skadorna.

Inriktning

Vi måste bli bättre på att få den enskilde att förstå att den har ett stort ansvar för att förebygga och hantera oönskade händelser.

Vi måste fortsätta att aktivt erbjuda och utföra utbildning och information i syfte att öka den enskildes förmåga.

Vi måste utveckla metoder där vi kan stödja den enskilde att i ett tidigt skede kunna utföra åtgärder för att minska konsekvensen av en önskad händelse.

Utvecklingsmål

- ✓ Ökat skydd i hemmet hos de mest sårbara grupperna.
- ✓ Få fler att agera vid en olycka.

Målområde 2 - Antalet oönskade händelser ska minska.

Bakgrund

Trots stora insatser från samhället ökar fortfarande kostnaden för oönskade händelser. Många oönskade händelser i ett samhälle leder till att människor känner otrygghet.

Inriktningar

Vi måste bli bättre på att få den enskilde att förstå att den har ett stort ansvar för att förebygga oönskade händelser.

Vi måste sträva efter att påverka utvecklingen i samhället så att fler aktörer arbetar inom området främjande och förebyggande, och att det så långt det är möjligt sker samordnat.

Vi ska hitta metoder där vi långsiktigt och så tidigt som möjligt kan sätta in åtgärder för att förebygga en önskad händelse, det vill säga främjande före förebyggande. Inte bara frekvensen utan även konsekvensen av en önskad händelse ska minska.

Utvecklingsmål

- ✓ Tillsammans med andra minska antalet olyckor med fokus på trafikolyckor.

Målområde 3 - Responstiderna ska minska.

Bakgrund

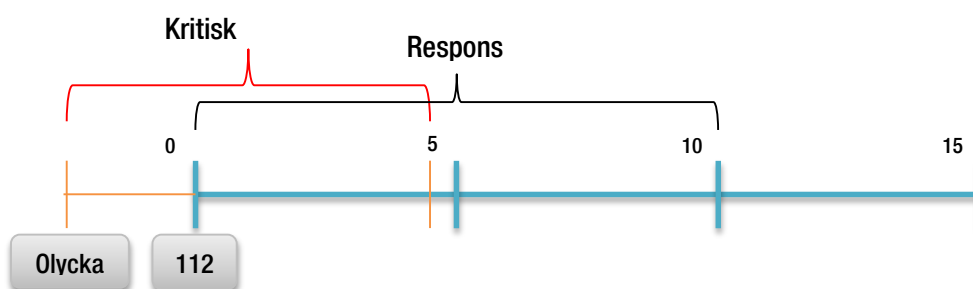
Under en ganska lång period har vi försökt att minska räddningstjänstens responstid genom att bland annat införa bättre och snabbare teknik samt mindre och smartare placerade räddningsfordon. Trots många vidtagna åtgärder är ofta lärdomen att vi vid många insatser kommer alldeles för sent för att kunna rädda liv, exempelvis vid bränder, drunkningsolyckor och allvarliga sjukdomsfall.

Den nationella definitionen av responstid från MSB är tiden från inkommit larm till SOS till dess att räddningstjänsten är framme på skadeplatsen.

Inriktningar

För att minska responstiden måste fler aktörer i samhället än de traditionella blåljusmyndigheterna kunna aktiveras vid en önskad händelse.

Den responstiden vi ska fokusera på är inte den av MSB definierade responstiden utan vi ska framför allt fokusera på tiden från det att något händer tills det att någon kommer och kan bryta skadeutbredningen. Denna tid kallar vi ”kritisk responstid”. Se bild nedan.

Utvecklingsmål

- ✓ Responstiden vid en olycka ska minska genom att strukturerat involvera fler aktörer.

6.3 Uppföljning

6.3.1 Handlingsprogram

Nytt handlingsprogram ska beslutas varje mandatperiod. Inför varje arbete med nytt handlingsprogram ska det befintliga handlingsprogrammet följas upp och utvärderas. Årligen följs handlingsprogrammet indirekt upp genom processen för verksamhetsplan.

6.3.2 Verksamhetsplan

Åtgärderna kopplade till utvecklingsmålen följs årligen upp i årsredovisningen. Verksamhetsplanen innehåller även internbudgeten som följs upp i tertial- och delårsrapporten samt i årsredovisningen.

6.3.3 Indikatorer

Indikatorerna följs normalt upp i årsredovisningen.

7. Referensdokument

1. Ägardirektiv till Räddningstjänsten Väst, version 1.5, 2012
2. Riskstudie RVäst, 2015
3. Riktlinjer för återskapande av beredskap vid pågående insatser, 2014
4. Räddningstjänstens insatsförmåga, 2015
5. Styrning och uppföljning RVäst, 2015
6. Falkenbergs kommun föreskrifter om rengöring (sotning), 2004
7. Varbergs kommuns föreskrifter om rengöringsfrister (sotning), 2004
8. Arbetsordning för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll, 2007

8. Bilaga 1 - Räddningstjänsten Västs förväntningar på kommuninvånarna

I kapitel 1.2 redovisas vilka skyldigheter du som kommuninvånare och enskild har. Utifrån dessa skyldigheter beskrivs nedan vilka förväntningar Räddningstjänsten Väst har på dig och vad du kan förvänta dig av räddningstjänsten.

Förebygg olycka

Du har kunskap om att du har ett ansvar för att förebygga och hantera oönskade händelser.

Du ska ta kontakt med räddningstjänsten om du känner dig osäker på vad du kan göra för att förbättra din trygghet. Vi hjälper dig att förebygga olyckor, men det är du som har ansvaret.

Brand

Du har en fungerande brandvarnare för att kunna upptäcka en brand i tid, släckutrustning för att kunna göra ett första ingripande i väntan på vår ankomst och har en klar bild över hur du tar dig ut på ett säkert sätt vid brand. Om brand skulle uppstå försöker du rädda och varna de som eventuellt är i fara, larmar räddningstjänsten via 112 samt försöka släcka branden. Stäng dörren till rummet som det brinner i så sprider sig branden oftast inte till andra rum innan vi är framme. Om du inte stängt dörren kan branden sprida sig till flera rum innan vi är framme vilket kan leda till stora skador. Möt upp oss och berätta om det finns personer kvar inne i byggnaden.

Trafikolycka

Du vet vad som behöver göras om någon blir akut sjuk eller drabbas av en olycka och tillkallar hjälp om du känner att du inte bemästrar situationen. Ring 112!

Om du själv är oskadd kan du hjälpa andra skadade och utföra första hjälpen. Din insats är livsavgörande!

Hjärtstillestånd

Vi har defibrillator för att häva hjärtstillestånd. Det är oerhört viktigt att du eller någon annan har påbörjat hjärt- och lungräddning före vår eller ambulansens ankomst. Tidsfaktorn är livsavgörande!

Vatten- och isolyckor

Du har vattenvana och grundläggande kunskaper om bad- och båtvetet och kan hantera nödsituationer på is eller vid vatten. Du förstår att undvika svaga isar.

Efter olyckan

Du känner till att människor som drabbats av en olycka eller kris behöver stöd. Kan du inte ge det själv så sök professionell hjälp. Räddningstjänsten Väst kan hjälpa dig på vägen.

Vi följer upp alla olyckor, som föranleder räddningsinsats, för att bli bättre och lära oss mer.

Vill du veta mer?

Gå in på Räddningstjänsten Västs hemsida;

www.rvast.se